

שהוא מכה את אשתו, ומיד בועלה, ואין לו בושת פנים [שאינו ממתין עד שתתפייס עמו. תוספות].

תניא: רבי אליעזר אומר: אלמלי אנו צריכין להם לעמי הארץ לצורך משא ומתן עמהם, היו הורגין אותנו.

תנא רבי הייא: כל העוסק בתורה לפני עם הארץ, הרי הוא מביישו כאילו היה בועל את ארוסתו של עם הארץ בפניו.⁽²⁾

שנאמר, "תורה צוה לנו משה, מורשה קהלת יעקב".

אל תקרי "מורשה", אלא "מאורסה".⁽³⁾

שהתורה היא בבחינת "ארוסה" לכל קהילות יעקב, כולל עמי הארצות. דהיינו שהיא שייכת לכולם.

אבל אין היא בבחינת "נשואה" להם, אלא רק למי שעוסק בה. נמצא, שלעם הארץ התורה היא בבחינת "ארוסה" בלבד [מהרש"א].

גדולה השנאה ששונאין עמי הארץ לתלמיד חכם, יותר מחשנאה ששונאין עובדי כוכבים את ישראל.

ונשותיהן של עמי הארץ, שונאין תלמידי חכמים עוד יותר מהן.

תנא: מי ששנה ופירש מן התורה, שונא תלמידי חכמים יותר מבולן! שהרי מכיר הוא

ואם על חייו לא הם — על חיי הבריו לא כל שכן שאינו חס?!

הילכך, לא יתלווה אליו, שמא יהרגנו בדרך.

אמר רבי שמואל בר נחמני, אמר רבי יוחנן: עם הארץ, מותר לקורעו כדג!

אמר רבי שמואל בר יצחק: ולקורעו מגבו קאמר, שבכך ודאי הוא מת.

תניא: אמר רבי עקיבא: כשהייתי עם הארץ, אמרתי: מי יתן לי תלמיד חכם, ואנשכנו כחמור!

אמרו לו תלמידיו: רבי, אמור "אנשכנו ככלב". ולמה אמרת בדוקא "כחמור"?

אמר להם חמור זה, החמור נושך ושובר עצם בנשיכתו.

אבל כלב זה, נושך ואינו שובר עצם.

וכה גדולה שנאת עמי הארץ לתלמידי חכמים, עד שאינם מסתפקים בנשיכתם. אלא אף רוצים לשבור את עצמותיהם.

תניא: היה רבי מאיר אומר: כל המשיא בתו לעם הארץ — כאילו הוא כופתה ומניחה לפני ארי.

כי מה ארי דורס בהמה ואוכלה, ואין לו בושת פנים [שאינו ממתין עד שתמות. תוספות] — אף עם הארץ כן.

לומדים אותה היא רחוקה מהם כמו הארוסה שאינה נמצאת בבית בעלה. מהרש"א

3. הוציאו חכמים את המילה "מורשה"

2. המשילו חכמים את התורה לאשה, שהיא שייכת לבעלה כשהיא ארוסה לו, אך אין היא נקראת עדיין נשואה לו אלא כשמביאה לביתו. וכן התורה ניתנה לכלל ישראל, אך כל זמן שלא